

กระทู้ถามที่ ๐๗๗ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การรณรงค์ป้องกันโรคไข้เลือดออก

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

ตามที่ได้มีการระบาดของโรคไข้เลือดออกซึ่งมีผู้เสียชีวิตเป็นพาหะนำโรค ส่งผลให้ เด็กชายภูมิภัทร ผลสมบูรณ์โชค (น้องภูมิ) อายุ ๑๓ ปี เสียชีวิต ในระหว่างรับการรักษาที่โรงพยาบาลรามาริมดี เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาสูงถึง ๒ ล้านบาท นับว่าเป็นโรคระบาดที่อันตราย จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีมาตรการในการรณรงค์ป้องกันโรคไข้เลือดออกอย่างไรบ้าง ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีการวิจัยเพื่อใช้วัคซีนในการป้องกันโรคไข้เลือดออกอย่างไร หรือไม่ ขอทราบ

รายละเอียด

๓. โรงพยาบาลในต่างจังหวัดมีแนวทางการรักษาพยาบาลประชาชนที่ได้รับเชื้อโรคไข้เลือดออกอย่างไร หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

อรดี สุทธิศรี

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดกาฬสินธุ์

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๗๗ ร.

ของ นางสาวอรดี สุทศรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์
เรื่อง การรณรงค์ป้องกันโรคไข้เลือดออก

ข้าพเจ้า นายสุชัย เจริญรัตนกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำถาม ๑. รัฐบาลมีมาตรการในการรณรงค์ป้องกันโรคไข้เลือดออกอย่างไรบ้าง ขอทราบรายละเอียด

ตอบ กระทรวงสาธารณสุข ได้มีแผนงาน/โครงการต่าง ๆ เพื่อกำจัดลูกน้ำยุงลายและควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ โดยเฉพาะเพื่อสนองพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่ทรงห่วงใยพสกนิกร โดยมีมาตรการป้องกันและควบคุมโรค ดังนี้

๑. มาตรการการป้องกันโรคล่วงหน้า ก่อนการเกิดโรค

การควบคุมลูกน้ำยุงลาย

- กำจัดและลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ทั้งทางวิถีกายภาพ : ด้วยการปกปิดภาชนะเก็บน้ำคว่ำภาชนะ เก็บทำลายเศษภาชนะ เปลี่ยนน้ำในแจกันและภาชนะที่เลี้ยงปลูด่าง เปลี่ยนน้ำและขจัดอุถึงซีเมนต์ในห้องน้ำ รวมทั้งการใช้กระชอนตักลูกน้ำและกับดักลูกน้ำ เป็นต้น ส่วนวิถีชีวภาพ : ใช้ปลา กินลูกน้ำ แบคทีเรียกำจัดลูกน้ำ ไรน้ำจืด และลูกน้ำยุงยักษ์ นอกจากนี้ใช้วิธีเคมีภาพ : ใช้ทรายเคลือบสารที่มีฟอส ใส่เกลือ น้ำส้มสายชู ในจานรองกันมด รวมถึงการใช้สารยับยั้งการลอกคราบของลูกน้ำ เช่น methopren นอกจากนี้ ได้ปรับปรุงระบบสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การจัดหาผ้าหรือระบบประปาที่เพียงพอ การจัดเก็บและทำลายขยะอย่างสม่ำเสมอ คูระบายน้ำฝนไม่ให้มีน้ำขัง

- การป้องกันยุงกัด ได้แก่ นอนในมุ้งหรือมุ้งลวด ใช้สารไล่ยุงเพื่อป้องกันยุงกัด อยู่ในที่โปร่ง สว่าง ลมพัด อากาศถ่ายเทดี

- การพ่นสารเคมีกำจัดยุงตัวเต็มวัย สำหรับการป้องกันการเกิดโรคจะดำเนินการในแหล่งชุมชนแออัด หรือโรงเรียนก่อนฤดูการระบาด รวมทั้งให้สุขศึกษา ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ กระตุ้นให้ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ การป้องกันการถูกยุงกัด

มหาวิทยาลัยมหิดลได้ดำเนินการมาแล้ว ๒ decades ขณะนี้กำลังเข้า decade ที่ ๓ คาดว่าจะสำเร็จใน decade นี้ เพราะอยู่ในขั้นตอนทดลองใช้ในพื้นที่ ซึ่งคาดว่าจะนำมาใช้ได้ในระยะ ๒-๓ ปีข้างหน้า

คำถาม ๓. โรงพยาบาลในต่างจังหวัดมีแนวทางการรักษาพยาบาลประชาชนที่ได้รับเชื้อไข้เลือดออกอย่างไร หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

ตอบ ขณะนี้ยังไม่มียาต้านไวรัสที่มีฤทธิ์เฉพาะเชื้อไข้เลือดออก การรักษาตามอาการและประคับประคอง ซึ่งได้ผลดีถ้าให้การวินิจฉัยโรคได้ตั้งแต่ระยะแรก แพทย์ผู้รักษาจะต้องเข้าใจธรรมชาติของโรคและให้การดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด จะต้องมีการมี nursing care ที่ดีตลอดระยะเวลาวิกฤตประมาณ ๒๔-๔๘ ชั่วโมง ที่มีการรั่วของพลาสมา มีเกณฑ์การดูแลรักษาผู้ป่วย ดังนี้

๑. ระยะไข้สูง ผู้ป่วยอาจชักได้ถ้ามีไข้สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีประวัติเคยชัก หรือเด็กอายุน้อยกว่า ๑ เดือน จำเป็นต้องให้ยาลดไข้ (ห้ามใช้ยาแอสไพริน) และการเช็ดตัวช่วยลดไข้ด้วย

๒. ให้ผู้ป่วยได้รับน้ำชดเชย เพราะผู้ป่วยส่วนใหญ่มักมีไข้สูง เบื่ออาหาร และอาเจียน ทำให้ขาดน้ำและเกลือโซเดียมด้วย ควรให้ผู้ป่วยดื่มน้ำผลไม้หรือสารละลายผงน้ำตาล เกลือแร่ ในรายที่อาเจียนควรให้ดื่มครั้งละน้อยๆ และดื่มน้อยครั้ง

๓. จะต้องติดตามดูอาการผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด เพื่อจะได้ตรวจพบและป้องกันภาวะช็อกได้ทัน และมักพบว่าเวลาช็อกมักเกิดพร้อมกับไข้ลดลงประมาณตั้งแต่วันที่ ๓ ของการป่วย เป็นต้น

๔. การพบแพทย์ ตรวจโรคดูปริมาณเกล็ดเลือดและ hematocrit เพื่อตรวจหาข้อบ่งชี้ว่าน้ำเลือดรั่วออกจากเส้นเลือด และอาจช็อกได้ จำเป็นต้องให้สารน้ำชดเชย

ทั้งนี้ โดยทั่วไปไม่จำเป็นต้องรับผู้ป่วยเข้ารักษาในโรงพยาบาลทุกราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกที่ยังมีไข้ สามารถรักษาแบบผู้ป่วยนอก โดยให้ยาไปรับประทาน และแนะนำให้ผู้ป่วยครองเฝ้าสังเกตอาการตามข้อ ๓ หรือแพทย์นัดให้ไปตรวจที่โรงพยาบาลเป็นระยะๆ โดยตรวจดูอาการตามข้อ ๔ ถ้าผู้ป่วยมีอาการช็อก ต้องรับไว้ในโรงพยาบาลทุกรายและถือเป็นเรื่องรีบด่วนในการรักษา